Krimināllieta Nr. 11380012916

S P R I E D U

Latvijas Republikas vārdā

Talsos, 2016.gada 1.jūnijā
Talsu rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Ainars Feldmanis,
ar sekretāri Sanitu Zaļo,
piedaloties prokurorei Dinai Reķei,
zvērinātam advokātam Jurim Akmeņkalējam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas.

A p r a k s t

/pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas nolaupīšanu, saistītu ar vardarbības piedraudējumu (laupīšanu) šādos apstākļos:

2016.gada 13.martā ap pulksten 17.45 /pers. A/, nedzēstas sodāmības laikā, būdams iepriekš sodīts par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, atrodoties alkohola ietekmē Talsu novada, Lībagu pagasta Dižstendē, pamanot gar Dižstendes ezeru ejošo mazgadīgo /pers. B/ (dzimis 2007.gadā), ar nolūku nolaupīt cietušajam naudu, pieskrēja pie viņa un pieprasīja atdot naudu, cietušais /pers. B/ atteicās naudu dot un mēģināja skriet prom, tad /pers. A/ saķēra cietušo aiz virsjakas kapuces un parāva atpakaļ, un piedraudot ar vardarbību- rādot ar roku žestu, ka pārgriezīs rīkli, ja netiks atdota nauda – šos draudus /pers. B/ uztvēra kā reāli izpildāmus, paņēma cietušā /pers. B/ mugursomu, no kuras nolaupīja naudu 2 euro, nodarot cietušajam mantisko kaitējumu par minēto summu.

Tādējādi /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

M o t ī v u

Apsūdzētais **/pers. A/** tiesā savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā **neatzina,** liecināja, ka 2016.gada 13.martā pēc atbrīvošanās no soda izciešanas Liepājas cietumā, devies uz Liepājas autoostu, kur iekāpis autobusā Liepāja – Saldus. Galapunktā pārsēdies autobusā Saldus – Talsi un braucis uz Sabili. Sabilē izkāpis un devies uz veikalu iepirkties. Iznākot no veikala, pie viņa piebraukusi Sabiles pašvaldības policijas ekipāža un ierāvuši viņu ar spēku mašīnā. Tālāk viņš vests nodošanai Talsu pašvaldības policijas ekipāžai, pārsēdināts Talsu pašvaldības policijas mašīnā, kur iekāpuši arī Sabiles pašvaldības policisti – uzvārdā Burčaks un Ilmārs Deksnis. Pēc brīža izrāvuši viņu no mašīnas un sākuši pielietot fizisku spēku. Pēc tam aizvests uz Talsu policijas iecirkni, kur viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Pēc protokola sastādīšanas viņš nogādāts dzīvesvietā Dižstendē. Sācis pie kaimiņa lietot alkoholu, pēc tam ar /pers. E/ devies vēl pēc alkohola, bet veikals Dižstendē bijis slēgts. Pie veikala stāvējusi pārdevēja /pers. F/. Pie veikala sastrīdējies ar draugu un devies mājās, pa ceļam nevienu zēnu nav saticis. Nākamā aizturēšana notikusi 17.martā par aizdomām par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas. Sastādīts aizturēšanas protokols. Norādījis, ka nepiekrīt aizturēšanas pamatojumam, jo nodarījumu nav izdarījis. Pēc protokola sastādīšanas nogādāts poliklīnikā, lai piefiksētu miesas bojājumus, pēc kā nogādāts uz Talsu iecirkņa īslaicīgas aizturēšanas vietā. No rīta 18.martā pie viņa nonākuši divi izmeklētāji, kuri sākuši uzspiest atzīties, solījuši atbrīvot, ka atzīsies noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Draudējuši ar cietumsodu. Viņam izsniegts lēmums par atzīšanu par aizdomās turēto, kurā atzinis vainu, lai tiktu brīvībā, bet palicis izolatorā un vēlāk pārvests uz Liepājas cietumu. Apsūdzība ir nepamatota un savu vainu šajā noziegumā neatzīst, jo nav to darījis, ko arī apliecina pretrunas starp liecinošām personām.

Tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu nolasīja apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtās liecības (lietas 37.-38.lp.), kurās viņš liecinājis, ka savu vainu atzīst un izdarīto nožēlo. Par 2016.gada 13.marta ap plkst. 17.00 – 18.00 nolaupīto naudu EUR 2 no zēna neko nevar liecināt, jo neatceras. Ja saka, ka viņš to ir izdarījis, tad jau varbūt arī izdarījis. Atceras, ka tajā dienā bijis veikalā un strīdējies ar vienu vecu vīru, taču to, ka būtu saticis zēnu un viņam nolaupījis naudu, neatceras. Atceras, ka tajā dienā bija atvest uz policiju par dzeršanu. To, ka viņu policija aizvedusi uz mājām atceras, taču ko pēc tam darījis neatceras. Atceras, ka atbraucot mājās, nogājis pie kaimiņa, kur atkal iedzēris.

Lai izlemtu par apsūdzētā vainu, tiesa tiesas izmeklēšanā pārbaudīja šādus pierādījumus.

Tiesa pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501.panta 5.punktu nolasīja cietušā **/pers. B/** pirmstiesas procesā sniegtās liecības (lietas 11.lp.). Viņš liecinājis, ka 2016.gada 13.martā ap pulksten 17.45 mamma viņam iedevusi naudu 2 eiro, lai viņš aizietu uz veikalu Dižstendē. Kad bija ticis pie ezera, tad no Alīnas pirts ceļa nācis viens vīrietis. Vīrietis pieskrējis viņam klāt un teicis, lai atdod viņam naudu. Teicis, ka nedos. Mēģinājis skriet prom, bet vīrietis viņu parāvis aiz kapuces. Tā viņš viņu apstādinājis un atņēmis viņam mugursomu. Vīrietis attaisījis mugursomu un izņēmis mammas doto naudu. Ar rokas žestu parādījis, ka viņu (/pers. B/) nogalinās (pie kakla pārvelkot pāri ar pirkstu). Nosaucis viņu arī par skuķi. Neviens cilvēks apkārt nav bijis un viņam nebija neviens ko pasaukt palīgā. Vīrietis bija ģērbies melnas krāsas jakā un melnās biksēs. Gaišas krāsas apakškrekls bijis redzams zem jostas. Vīrietis bijis gara auguma un ap 30 – 40 gadiem. Vīrieša balss bijusi specifiski augsta – rupja. Vīrieša degunu klājusi rēta, bet ne svaiga. Somu vīrietis atdevis un viņš (/pers. B/) ātri skrējis uz mājām. Uz kuru pusi vīrietis aizgājis, nav redzējis. Vīrietis smirdējis pēc alkohola. Dižstendē šādu vīrieti nav redzējis. Vīrietis runājis latviešu valodā.

Cietušā pārstāve **/pers. G/** tiesas sēdē liecināja, ka 2016.gada 15.martā pašvaldības policistam Ilmāram Deksnim uzrakstījusi iesniegumu par uzbrukumu viņas 8 gadu vecajam dēlam /pers. B/, kas noticis 2016.gada 13.martā pēc pulksten 17.00 pie Dižstendes ezera, Lībagu pagasta Dižstendē. Viņa 13.marta vakarā iedevusi dēlam divus eiro, lai viņš aizietu uz veikalu un nopirktu sev čipšus. Dēls viens pats devies uz veikalu, bet aptuveni pēc 15 – 20 minūtēm atgriezies mājās raudādams un manāmi satraukts. Tūlīt pat dēls izstāstījis, ka pie Dižstendes ezera pie viņa pienācis svešs vīrietis un prasījis naudu. Dēls atbildējis, ka nedos un skrējis prom, bet vīrietis parāvis aiz virsjakas kapuces atpakaļ. Tad vīrietis noņēmis mugursomu un no tās izņēmis naudu 2 eiro, bet somu atdevis atpakaļ. Vēl vīrietis dēlu nosaucis par skuķi un parādījis žestu it kā pārgriež rīkli. Kad dēls dabūjis somu, viņš mucis prom. Dēls teicis, ka vīrietim uz deguna ir rēta, augsta balss. Vīrietim mugurā bijušās melnas drēbes un balsts vai gaišs krekls. Vēl dēls teicis, ka vīrietis izskatījies dzēris un, ka nekad agrāk tādu Dižstendē nebija redzējis. Dēlam pēc notikuma ir manāms stress, viņš baidās viens iet laukā, kā arī vairākkārt pārjautā vai ir aizslēgtas dzīvokļa durvis.

Liecinieks **/pers. H/** tiesas sēdē liecināja, ka strādā Valsts policijā Talsu iecirknī. 2016.gada 13.martā atradies dežūrā. Ap plkst.15:55 uz Talsu iecirkni atvests /pers. A/, kurš bijis stiprā alkohola reibumā. Viņu uz iecirkni atvedusi Talsu novada pašvaldības policijas darbinieki, jo viņš Sabilē, veikalā "Top" lamājies necenzētiem vārdiem un bijis stiprā alkohola reibumā. /pers. A/ ticis sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, un pēc tam aizvedis viņu uz mājām, lai neklaiņotu pa Talsiem. Kad vedis projām /pers. A/, nekādus miesas bojājumus viņam nav redzējis. Ja viņš kādus miesas bojājumus guvis, tad viņš tos guvis krītot, jo viņš bijis stiprā alkohola reibumā. Uz mājam viņu aizvedis ap plkst.17:00, izlaidis viņu ārā pie mājas "/Nosaukums/", Dižstendē.

Liecinieks **Ilmārs Deksnis** tiesas sēdē liecināja, ka viņš kā pašvaldības policists pieņēmis iesniegumu no /pers. G/ par viņas mazgadīgā dēla aplaupīšanas faktu. Iesniegumu pašrocīgi rakstījusi /pers. G/ savā dzīvesvietā, viņas dēls /pers. B/ arī tur atradies, izskatījis ļoti nobijies, teicis viņam (I.Deksnim), ka vīrietim, kurš viņam atņēmis naudu, bijusi čerkstoša balss, biedējoša seja, uz sejas bijusi rēta. Bērns bijis šokā par sveša cilvēka uzbrukumu ciematā, kur nekās tāds nav noticis, teicis, ka baiddās iet ārā. Viņš (I.Deksnis) bērnam paskaidrojis, ka nav jābaidās iet ārā, tikai nevajag iet vienam. 3 dienas pēc iesnieguma pieņemšanas, atbilstoši sniegtajam aprakstam Talsu autoostā atpazīts un izturēts /pers. A/.

Tiesa pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501.panta 3.punktu nolasīja liecinieces **/pers. F/** pirmstiesas procesā sniegtās liecības (lietas 17.lp.). Viņa liecinājusi, ka strādā veikalā Dižstendē. Šā gada 13.martā plkst.18.00 veikals jau bijis slēgts. Aptuveni plkst.18.15 pie veikala pienācis /pers. E/ un svešs vīrietis, aptuveni 50 gadus vecs. Abi gribējuši tikt veikalā, bet tas bijis slēgts. Pēc tam abi sākuši savā starpā konfliktēt. Ansis bijis kluss, bet svešais bijis skaļš, rupjš un bravūrīgs. Viņa bija izgājusi pa veikala otrām durvīm ārpusē un pa gabalu viņus vērojusi. Svešo vīrieti var raksturot kā gara auguma, tievu, bez matiem, viena no rokām slima – traumēta, mazkustīga. Runājot ar paziņām uzzinājusi, ka tas svešais vīrietis esot atbrīvojies no cietuma un dzīvojot Dižstendē. Ap plkst. 18.30 viņai atbrauca pakaļ, pirms tam netālu no veikala satikusi /pers. G/ un viņas dēlu. Sarunā ar Ilviju uzzinājusi, ka viņas dēlam pa ceļam uz veikalu esot atņemta nauda.

Cietušā pārstāves /pers. G/ iesniegumi (lietas 7.-8.lp.) apstiprina, ka viņa griezusies policijā par apsūdzībā norādīto laupīšanas faktu, kas vērsts pret viņas dēlu /pers. B/.

Protokols par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām (lietas 12.-13.lp.) apstiprina, ka cietušais /pers. B/ atpazinis /pers. A/ kā personu, kas pie ezera Dižstendē 2016.gada 13.martā nolaupījis viņam 2 euro.

No VP KRP Talsu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas priekšnieka majora Mārča Pētersona uzziņas (lietas 16.lp.) izriet, ka kriminālprocesa ietvaros iegūta informācija, ka 13.03.2016. Dižstendē atradies /pers. A/. Minētā persona esot bijusi alkohola reibumā un atradusies ap plkst.17:00 netālu no veikala. /pers. A/ bijis ģērbies tumšā apģērbā.

Protokolu par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām (lietas 18.-19.lp.) apstiprina, ka lieciniece /pers. F/ atpazinusi /pers. A/ kā vīrieti kuru redzējusi pie veikala Dižstendē šā gada 13.martā.

/pers. A/ iesniegumā (lietas 24.lp.) norādīts, ka viņš pēc atbrīvošanās 2016.gada 13.martā Dižstendē gājis ar vienu paziņu uz veikalu un pa ceļam saticis zēnu, kuram uzprasījis 2 euro. Sīkumus neatceras.

Vērtējot minētos pierādījumus, tiesa konstatēja sekojošo.

Tiesai nav pamata apšaubīt cietušā un viņa likumiskās pārstāves liecības, jo tās apstiprina citi pierādījumi, un tās atbilst lietā noskaidrotajiem apstākļiem par notikumu attīstību kopumā, kā arī nodarījuma sekām.

Cietušais /pers. B/, sniedzot uzbrucēja aprakstu tieši pēc notikuma, norādījis īpašas apsūdzētā pazīmes – sadzijušu rētu uz deguna un rupju („čerkstošu") balsi. Rēta uz deguna redzama arī /pers. A/ fotogrāfijā, pēc kuras cietušais viņu atpazinis. Šāda sadzijusi rēta uz deguna /pers. A/ redzama arī iztiesāšanas laikā. Medicīniskās kartes izrakstā (lietas 82.lp.), kurā atspoguļoti /pers. A/ 2016.gada 17.martā konstatētie miesas bojājumi, tieši šāda veida miesas bojājums nav konstatēts. Lietā nav ziņu, kas apstiprinātu /pers. A/ liecību par to, ka minētie miesas bojājumi viņam nodarīti sitot ar steku aizturēšanas laikā, un šajā gadījumā šie miesas bojājumi neiespaido viņa atpazīšanu pēc sadzijušās rētas uz deguna. Arī cietušā norādītās /pers. A/ balss īpatnības objektīvi atbilst apsūdzētā balsij.

Notikuma faktu objektīvi apstiprina arī tā sekas – to, ka mazgadīgais cietušais ir bijis nobijies tieši pārdzīvotās laupīšanas dēļ, apstiprina viņa māte, liecinieks I.Deksnis, kā arī sociālā pedagoģe /pers. K/ (sarunas apraksts lietas 74.lp.).

Cietušā un apsūdzētā atrašanos notikuma vietā un laikā apstiprina liecinieku /pers. H/ un /pers. F/, kā arī paša apsūdzētā liecības. No /pers. H/ liecības izriet, ka apsūdzētais nogādāts savā dzīvesvietā ap plkst. 17.00, apsūdzētais liecināja, ka pēc nogādāšanas dzīvesvietā viņš lietojis alkoholu, pēc tam gājis uz veikalu vēl pēc alkohola. No /pers. F/ liecības izriet, ka /pers. A/ pēc 18.00 atradies pie veikala kopā ar /pers. E/, bijis alkohola reibumā un agresīvs. Minētais kopumā loģiski un savstarpēji nepretrunīgi izskaidro to, ka cietušais plkst. 17.00 ceļā starp savu dzīvesvietu un veikalu saticis apsūdzēto. /pers. H/, paša apsūdzētā un /pers. F/ liecības nepārprotami apstiprina to, ka apsūdzētais ir bijis ļoti stiprā alkohola reibumā. Tas izskaidro sākotnējās apsūdzētā liecības par to, ka viņš neatceras notikumu ar cietušo, un atbilst /pers. F/ liecībai par apsūdzētā uzvedību pie veikala. Turklāt, tieši pēc tam, kad /pers. F/ bija redzējusi apsūdzēto, cietušā māte pastāstījusi viņai par laupīšanu, un iesniegumā pilicijai /pers. A/ norādījis, ka prasījis 2 euro zēnam.

Tiesa atzīst, ka ar minētajiem pierādījumiem apsūdzētā vaina ir pierādīta pilnīgi un viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas. Konkrētajā situācijā naudas pieprasīšana mazgadīgam bērnam, satverot aiz apģērba un rādot draudošu žestu nepārprotami vērtējama kā mantas nolaupīšana, piedraudot ar vardarbību. Kaut arī apsūdzētais bija stiprā alkohola reibumā, viņa darbības izslēdz jebkādas šaubas par to, ka viņš apzinājies, ka iegūst naudu vardarbīgā ceļā un to vēlējies. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu un mantkārīgā nolūkā.

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piesprież tiesa un soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Brīvības atņemšanas sodu par krimināpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais ir izdarījis smagu noziegumu.

Vērtējot /pers. A/ personību, tiesa ņem vērā to, ka viņš iepriekš ir kriminālī sodīts, pēdējo reizi ar Talsu rajona tiesas 2016.gada 17.februāra spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, 185.panta pirmās daļas, 180.panta pirmās daļas, 274.panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, pēdējā gada laikā deviņas reizes administratīvi sodīts (lietas 25.-31., 33.-34.lp.). Šķīries, apgādājamo personu nav, 2.grupas invalīds, nestrādājošs.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu /pers. A/ atbildību mīkstinošus apstākļus tiesa nekonstatēja. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1., 6. un 12.punktu atbildību pastiprinoši apstākļi ir noziedzīgo nodarījumu recidīvs, noziedzīgā nodarījuma izdarīšana pret personu, kas nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu un noziedzīgā nodarījuma izdarīšana alkohola ietekmē.

Tiesa uzskata, ka nolūkā sodīt apsūdzēto un atturēt viņu un citas personas no līdzīgiem nodarījumiem, apsūdzētajam piespriežams Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais bargākais sods – brīvības atņemšana. Tiesa atzīst, ka minētajā sankcijā paredzētie alternatīvie sodi neatbilst apsūdzētā personībai un noziedzīgo nodarījumu raksturam un sekām.

Noziedzīgā nodarījuma izdarīšana tieši pēc atbrīvošanās no cietumsoda izciešanas un pret mazgadīgu bērnu, nepārprotami norāda uz apsūdzētā personības vispārēju pretsabiedrisku ievirzi. Laupīšanas motīvi un izdarīšanas veids liecina par to, ka apsūdzētā rīcības izvēlē prevalē savu vajadzību apmierināšana, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas. Tādēļ apsūdzētais ir bīstams sabiedrībai un, nolūkā atturēt viņu no likumpārkāpumiem un motivēt kontrolēt savu uzvedību, ir nepieciešama viņa izolācija.

Minēto apsvērumu dēļ apsūdzētajam piemērojams arī minētajā sankcijā paredzētais obligātais papildsods – probācijas uzraudzība. Tā kā apsūdzētā vienīgie ienākumi ir invaliditātes pensija, fakultatīvais papildsods – mantas konfiskācija – nav piemērojams.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā to, ka konstatēti trīs apsūdzētā atbildību pastiprinoši apstākļi, kā arī viņa veselības stāvokli – viņš ir 2.grupas invalīds.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda termiņā ieskaitāms /pers. A/ aizturēšanas un apcietinājuma laiks no 2016.gada 17.marta līdz tiesas dienai.

Juridisko palīdzību pirmstiesas procesā un tiesā pēc norīkojuma apsūdzētajam sniedza zvērināts advokāts Juris Akmeņkalējs. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu procesuālie izdevumi par advokāta sniegto juridisko palīdzību ir piedzenami no apsūdzētā.

R e z o l u t ī

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528., 529., 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un **sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu bez mantas konfiskācijas.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda termiņā ieskaitīt /pers. A/ aizturēšanas un apcietinājuma laiku no 2016.gada 17.marta līdz 2016.gada 1.jūnijam.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu un piemērot līdz brīdim, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā procesuālos izdevumus par zvērināta advokāta Jura Akmeņkalēja sniegto juridisko palīdzību EUR 313,48 (trīssimt trīspadsmit *euro*, 48 centus). Noteikt termiņu šo izdevumu labprātīgai samaksai 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilna sprieduma pieejamības datums: 2016.gada 16.jūnijs.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai 10 (desmit) dienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesis A.Feldmanis